НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 47-254-04-180
Дата 16 / 05 2022 г.

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

15.03

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО
ЕНЕРГЕТИКА

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от ПОДНС внасям аргументирано предложение за изменения и/или допълнения на приетия на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници № 47-254-01-27 от 11.03.2022 г., внесен от Владимир Славев Табутов и група народни представители, както следва:

В ЗИД на ЗЕВИ се изменят §§1 и 2 като се заменят с нов параграф §1 със следния текст:

§ 1. В Закона за енергията от възобновяеми източници се създава нова разпоредба под номерацията на чл. 25а със следното съдържание:

„Чл. 25а. (1) Краен клиент може да изгради енергиен обект за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници върху покривни и фасадни конструкции на сгради и върху недвижими имоти към тях в урбанизирани територии като произведената електрическа енергия да се използва само за собствено потребление в тези сгради и имоти.

(2)Техническите правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите за производство на електрическа енергия по ал. 1 се определят с наредбата по чл. 83, ал.3 от Закона за енергетиката.

(3) В случаите по ал. 1 крайният клиент подава уведомление до оператора на електропреносната мрежа или до съответния оператор на електроразпределителна мрежа съобразно техническите правила по ал. 2.

(4) В 14-дневен срок от получаване на уведомлението по ал. 2 операторът на електропреносната мрежа или съответният оператор на

електроразпределителна мрежа предоставя допълнително споразумение към общите условия по чл. 104а от Закона за енергетиката, в което се посочват техническите изисквания към схемата на свързване на енергийния обект към електрическите уредби и инсталации на обекта на крайния клиент с цел недопускане на смущения в мрежата, както и рискове за безопасността, живота, здравето и имуществото на гражданите и се урежда отговорността му в случаите, в които не е спазено ограничението за производство на енергия само за собствено потребление и техническите правила по ал. 2.

(5) Допълнителното споразумение по ал. 4 се сключва преди издаване на разрешение за строеж на обекта за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, като в този случай становище за присъединяване не се издава.

(6) В случай, че крайният клиент реши да продава цялата или част от произвежданата от него електрическа енергия следва да изпълни изискванията на процедурата по присъединяване по реда на наредбата по чл. 116, ал. 7 от Закона за енергетиката.

В ЗИД на ЗЕВИ в частта ПЗР § 3 става § 2, като последният в т. 5, б. „б“ и се допълва със следния текст:

§2. В края на разпоредбата на чл. 147 (2) от Закона за устройство на територията се добавя изречението:

„В случаите на инсталации за производство на електрическа енергия по чл. 25а от Закона за енергията от възобновяеми източници, които се присъединяват към електроразпределителните мрежи не се предоставя становище, с което са определени условията за присъединяване, а вместо това се предоставя допълнително споразумение по чл. 25а, ал. 2 от Закона за енергията от възобновяеми източници”.

В ЗИД на ЗЕВИ в частта ПЗР § 4 става § 3, както и се въвежда нов § 4 със следния текст:

§4. В чл. 96а от Закона за енергетиката се създава нова алинея 3 със следното съдържание:

„Стандартните балансиращи групи могат да се обединяват с общ финансов сетълмент.“

В чл. 96а от Закона за енергетиката се създава нова алинея 4 със следното съдържание:

„Комбинираните балансиращи групи могат да се обединяват с общ финансов сетълмент.“

ВНОСИТЕЛ:
Владислав Панчев Панев

Мотиви:

Законопроектът предвижда въвеждането на уведомителен режим за изграждане на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници изключително за собствено потребление за стопански и битови клиенти. По този начин се постига ускоряване на процеса за изпълнение на такива обекти, които биха облекчили стопанските потребители в процеса по ограничаване и по-добро прогнозиране на разходите им за електроенергия и се създава възможност за битовите потребители да ограничат разходите си за електроенергия по сходен начин.

Предвиждането на уведомителен режим за обекти за производство на енергия от възобновяеми източници с мощност, отговаряща на тази на предоставената на дадения обект, е реакция на необходимостта от по-амбициозни политики и инструменти за подкрепа на изграждането на мощности от възобновяема енергия в резултат на ограничаване на зависимостта на страната от внос на енергийни суровини и напълно отговаря на новите амбиции на Европейския съюз за ускоряване на процеса по значително ограничаване на вноса на енергийни суровини от Руската Федерация без отстъпки спрямо заложените в Зелената сделка цели и политики.

Промените поставят България сред лидерите в интегрирането на политики, следващи очакваната до дни стратегия на ЕС за развитие на слънчевата енергия. Предложението е значително по-прогресивно спрямо процедурите за присъединяване на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници в редица европейски страни, но в същото време се стреми да гарантира техническата стабилност на електроразпределителната мрежа, сигурността и качеството на доставките на електрическа енергия за всички ползватели на електроенергийната система, както и да не допусне несправедливо разпределение на разходи по поддръжката и развитието на разпределителните и преносната мрежи сред всички техни ползватели.

Чрез създаването на нов чл. 25а от Закона за енергията от възобновяеми източници се гарантира, че производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници за собствено потребление, могат да се възползват от административно облекчен режим за изграждане на инсталации - процедурата по проучване на условията за присъединяване отпада, но и поемат отговорността произведената енергия да не бъде връщана към електроразпределителната мрежа. В същото време се гарантира информираността на оператора на съответната разпределителна мрежа за изграждането на енергиен обект, което би ограничило възможността за технически и трудови инциденти при поддръжка на съоръженията, част от електроразпределителната мрежа.

В Преходни и заключителни разпоредби се правят промени в Закона за устройство на територията, които предвиждат възможност за оптимизиране на сроковете за устройствено планиране и инвестиционно проектиране в строителството с фокус върху проектирането и изграждането на възобновяеми енергийни източници за собствено потребление. Предвид необходимостта от бързо процедиране на подобен тип намерения, които биха облекчили стопанските и битови потребители в процеса по диверсификация на енергийното си снабдяване, настоящите промени целят изключително спестяването на време при изпълнение на административни процедури за инвестиционни намерения за ВЕИ централи за собствено потребление.

С приемането на законопроекта ще бъдат оптимизирана Процедурата по издаване на разрешение за строеж за фотоволтаични централи до 5 MW за собствено потребление, изградени по реда на чл. 25а от Закона за енергията от възобновяеми източници.

Приемането на законопроекта е в унисон с правилата на ЕС по отношение на насърчаване на производството на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници и е отговор на развиващата се геополитическа обстановка. Със законопроекта не се транспонират актове на Европейския съюз, поради което не се налага по него да бъде изготвена справка за съответствие с европейското право.

България се е задължила по силата на подписаните предприсъединителни и присъединителни договори, в това число и Договора за функциониране на Европейския съюз, да синхронизира вътрешното си законодателство с това на ЕС, като е възприела, че правото на ЕС (първично и вторично) имат предимство при възникнало противоречие. Считано от 2015г., и на основание чл. 170 и сл. от ДФЕС, съществени дялове от енергийната регулация са в сферата на споделени правомощия между държавите-членки и институциите на ЕС.

С предложения ЗИД на ЗЕ се привежда българското законодателство към нормите на Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно вътрешния пазар на електроенергия. Приемането на предложените промени в чл. 96а от ЗЕ ще се отразят положително върху потребителите, като несъмнено ще намалят риска от повишаване на цените за електроенергия като се намалят разходите им за балансиране, ще допринесе за правилното и отговорно функциониране на електроенергийния пазар у нас.

На 25 февруари 2015 г. Комисията публикува стратегията за Енергиен съюз (COM (2015) 0080) с цел изграждане на енергиен съюз, който да предлага на домакинствата и предприятията в ЕС сигурни, устойчиви, конкурентоспособни и достъпни енергийни доставки.

На 30 ноември 2016 г. Комисията предложи пакета „Чиста енергия за всички европейци“ (COM(2016)0860). Той се състои от осем законодателни акта, обхващащи управлението (Управление на Енергийния съюз (ЕС) 2018/1999)), структурата на пазара на електроенергия (Директива за електроенергията (ЕС) 2019/944), Регламент за електроенергията ((ЕС) 2019/943) и Регламент за готовност за справяне с рискове (ЕС) 2019/941)) , енергийната ефективност (Директива за енергийната ефективност (ЕС) 2018/2002) , Директива относно енергийните характеристики на сградите (ЕС) 2018/844)), енергията от възобновяеми източници (Директива за електроенергия от възобновяеми източници ((ЕС) 2018/2001) и правилата за регулатора, Агенцията на ЕС за сътрудничество между регулаторите на енергия (Регламент (ЕС) 2019/942 за създаване на ACER). Последният елемент от пакета – Регламентът относно управлението на Енергийния съюз – беше окончателно приет на 4 декември 2019 г., с което целият енергиен пакет влезе в сила.

Регламентите на Европейския съюз имат ключова характеристика и тя е тяхното директно приложение в законодателството, без нужда от транспониране или подобен вид имплементация. В повечето изброени актове, осигуряването на баланс на електропреносните мрежи, с оглед отдаването на приоритет на енергията от възобновяеми източници, е водещ принцип, на който се отдава специално значение. В този смисъл е и Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно вътрешния пазар на електроенергия, значителни дялове от който са посветени на балансирането на преносните системи, в т.ч. дава задължителни и пряко обвързващи всички Държави-Членки дефиниции на „балансиране“ (чл. 2 т. 10), „доставчик на услуга за балансиране“ (чл.2 т.12), „отговарящо за баланса лице“ (чл. т.14) и т.н.

Балансиращият пазар е регламентиран в чл. 6, а Отговорността за балансирана е уредена в чл. 5 от Регламента, където е записано „всички участници на пазара отговарят за дисбалансите, които причиняват в системата („отговорност за балансиране“). За тази цел участниците на пазара се явяват отговарящи за баланса лица или чрез договор делегират своята отговорност на дадено отговарящо за баланса лице по свой избор.

Всяко отговарящо за баланса лице носи финансова отговорност за своите дисбаланси и се стреми да постигне баланс или да помага електроенергийната система да бъде балансирана.“.

От цитираната норма на чл. 5 се извлича императивно заложено право на участниците да делегират своята отговорност за балансиране по свой избор и точно това се урежда с предложените норми, които да бъдат приети в Закона за енергетиката.

Владислав Панев